

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 749

van **KATRIEN SCHRYVERS**

datum: 29 april 2022

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Elektronisch toezicht - Toekenning leefloon

Het leefloon is een van de vormen van hulpverlening van het OCMW. De uitbetaling van dat leefloon wordt echter opgeschort als men een vrijheidsstraf ondergaat en ingeschreven is op de rol van een strafinrichting. Wie daardoor over geen middelen van bestaan beschikt, kan een financiële dagvergoeding (leefvergoeding) krijgen. Het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin beslist of men daarvoor in aanmerking komt. Deze regeling is van toepassing op wie een gevangenisstraf uitzit, maar ook op personen aan wie het elektronisch toezicht is toegekend als strafuitvoeringsmodaliteit van een gevangenisstraf of als modaliteit van een voorlopige hechtenis.

Wie daarentegen het elektronisch toezicht krijgt opgelegd als autonome straf, kan nog wel een leefloon krijgen. De bedragen van het leefloon liggen hoger dan de leefvergoeding. Ook veroordeelden die voorwaardelijk in vrijheid zijn gesteld, kunnen aanspraak maken op een leefloon. Nochtans is de voorwaardelijke invrijheidsstelling, net als het elektronisch toezicht, een uitvoeringsmodaliteit van een gevangenisstraf. Het verschil is dat deze categorieën van mensen niet (langer) zijn ingeschreven op de rol van een strafinrichting. Dat onderscheid is niet alleen naar de betrokkenen niet te verantwoorden, het is ook verwarrend voor de OCMW's die het leefloon toekennen.

Personen aan wie elektronisch toezicht wordt opgelegd als modaliteit voor een gevangenisstraf moeten, net als personen aan wie het elektronisch toezicht wordt opgelegd als autonome straf, een bepaald uurrooster naleven. Daarbij zijn ze beschikbaar voor de arbeidsmarkt en kunnen ze dus voldoen aan de voorwaarde 'werkbereidheid' die gekoppeld is aan de toekenning van het leefloon.

Voor wie het elektronisch toezicht kreeg opgelegd als modaliteit van een voorlopige hechtenis, geldt dat echter niet. Conform de huidige regelgeving mag de betrokken persoon de woning enkel en alleen verlaten om naar de rechtbank te gaan of indien er sprake is van een medisch spoedgeval. Hij/zij is dus niet in de mogelijkheid om te gaan werken en om dus een inkomen te verwerven. Noch komt de persoon in aanmerking voor een leefloon.

Bovendien wordt de betrokken persoon niet begeleid door een justitieassistent, waardoor hij/zij zichzelf een weg moet zoeken in het kluwen van Justitie en allerhande overheidsdiensten. Door het gebrek aan enige begeleiding door een OCMW of Justitie en door een gebrek aan voldoende financiële middelen, vallen deze personen jammer genoeg door de mazen van het net. In die omstandigheden is het elektronisch toezicht als modaliteit van de voorlopige hechtenis voor veel mensen praktisch gezien niet of amper vol te houden.

Op 26 april 2018 sprak de arbeidsrechtbank van Luik een vonnis uit in het voordeel van de persoon die onder elektronisch toezicht werd geplaatst en op de leefvergoeding een bijpassing vroeg om zo gelijk te komen met het leefloon.

Sinds de zesde staatshervorming is het uitkeren van een leefvergoeding een bevoegdheid van Vlaanderen. Het leefloon is nog altijd federale materie en het opheffen van de schorsing van de betaling van leefloon aan personen onder elektronisch toezicht veronderstelt een wijziging van artikel 39, eerste lid, koninklijk besluit van 11 juli 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie. Ondanks aandringen door Vlaanderen werden op het federale niveau nog geen stappen ondernomen, zo blijkt uit de antwoorden op verschillende vragen die ik hierover al stelde. In antwoord op mijn meest recent schriftelijke vraag (nr. 935 van 26 april 2021) stelde de minister toen recentelijk een schrijven te hebben gericht aan haar federale collega bevoegd voor Maatschappelijke Integratie om de problematiek aan te kaarten en tot een oplossing te komen.

1. Heeft de minister een antwoord ontvangen op haar brief waarin zij de problematiek aankaart bij haar federale collega?
2. Zo ja, wat was de inhoud daarvan? Welk gevolg geeft de minister daaraan?
3. Hoe zal de minister dit verder aanpakken?

ZUHAL DEMIR

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

ANTWOORD

op vraag nr. 749 van 29 april 2022

van **KATRIEN SCHRYVERS**

In september van vorig jaar ontving ik per brief een antwoord van minister Lalieux op mijn eerdere brief om het onevenwicht bij de verschillende mandaten elektronisch toezicht in het recht op een leefloon nog maar eens aan te kaarten. Ze stelt hierin dat ook de federale minister van Justitie belang heeft bij deze kwestie. Ik heb dan ook aangedrongen op een overleg met de kabinetten van de ministers Lalieux en Van Quickenborne.

Tijdens dat overleg met beide kabinetten in september 2021 leken ze wel interesse te tonen en voor de kwestie open te staan. Ze vroegen dan ook naar bijkomende informatie en cijfers over de leefvergoedingen die vanuit de Vlaamse overheid worden uitbetaald. Ik schetste uitgebreid de knelpunten van de huidige situatie en bezorgde eveneens de gevraagde cijfergegevens, zodoende een correct beeld te kunnen schetsen van de vergoedingen die hiervoor jaarlijks worden uitgekeerd. Ik heb in een volgend overleg ook de Franstalige en Duitstalige collega's betrokken, gezien zij natuurlijk in dezelfde situatie zitten. Zij hebben ook de gevraagde cijfergegevens aangeleverd.

Helaas heb ik sindsdien, ondanks herhaaldelijk aandringen, verder geen antwoord of ander nieuws hieromtrent meer ontvangen. Ook de Franstalige collega's hebben dit nogmaals aangekaart, maar hier ook geen antwoord meer op mogen ontvangen. Maar ik zal dit blijven aankaarten om tot een structurele oplossing te komen.